

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

KLÓFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDEKRE: EGY HÓRA
1 KORONA 20 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA,
FÉLÉVRE 10 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 20 KORONA

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 49

A kancellár újabb nyilatkozata a békéről

A szociálisták harca a nagynémetekkel a birodalmi gyűlésen — Capelle tengerészeti államtitkár a flottában folyt izgatás megfékezéséről — A Bainsizza-fensíkon visszaverték az olaszokat

Berlin, október 9.

A német birodalmi gyűlés ma folytatta a német hadseregben folyó nagynémet agitációról megindult vita tárgyalását.

Dittmann független szociálista képviselő volt az első szónok. — Kijelentette, hogy a kancellár tegnapi nyilatkozata a német politikát a külföldön tisztességtelenné tinte föl.

Az elnök Dittmannnt rendreutasítja.

Dittmann: Ez a politika olyannak látszik, amely nyíltan a megegyezéses békét akarja, de titokban hódításra készül.

Az elnök Dittmannnt újból rendreutasítja.

Dittmann: Mi a nagynémet propaganda megszüntetését követeljük. A jelenlegi kormány a katonai párt foglya. Ezért a többségnek a pótköltségvetést nem szabad megszavaznia. Most nincs helye a megtévesztésnek, tessék színt vallani. A hadseregben a független szociálista nézetek miatt több tengerészt legyháza ítélték, többet pedig kivégeztek.

Michaelis kancellár: Dittmannnak nincs joga a tengerészeti és a hadseregbeli agitációról beszélni. *En csak olyan politikai pártokkal szemben viselhetem objektívítással, amelyek a német birodalom és a porosz állam fennállását nem veszélyeztetik. A független szociálisták azonban tulmentek e határon.* (Helyeslés a jobboldalon, felháborodás, zaj a szociálisták közt.)

Felkiáltások a független szociálisták oldaláról: Végre tudjuk, kicsoda ön!

Michaelis kancellár: A közvélemény fölvilágosítása a legközelebbi időben megkezdődik. Ha valahol politikai irányban történik kísérlet e téren, a sérelem orvoslásáról azonnal gondoskodni fogunk. A tisztviselők szabadon vallhatják politikai nézeteiket s a felebbvalók nem kötelezhetik alárendeltjeiket, hogy valamelyik pártba lépjenek. Nekünk a július 19-iki nyilatkozatban foglalt célokat meg kell értenünk. *Gondoskodnunk kell arról,*

hogy ellenségeink ne köthessenek a háború után gazdasági daeszövetséget ellenünk. Mi nem valósíthatunk meg olyan békét, amely parasztjainkat a honi rögtől megfosztja. — *Minekünk gazdasági és kulturális fejlődéssel kapcsolatos léke kell. Nekünk mindaddig, a míg ellenségeink olyan követelésekkel lépnek föl, amelyek számunkra elfogadhatatlannak, a tékére két kezünket karba téve várunk, a tékére két kezünket karba téve várunk, mert mi várhatunk. Addig hadd dolgozzanak ágyúink, tenger-alattjáróink. — A mi békénk egyszer mégis reánkvirrad.*

Capelle tengerészeti államtitkár kijelenti, hogy közölnie kell azt a szomorú tény, hogy az orosz torradalom a német flotta néhány emberének fejét is megzavarta, akik arra törekedtek, hogy minden hajón bizalmi embert helyezzenek el, hogy az engedelmesség általános megtagadását, esetleg az erőszak alkalmazásával a flotta megbénítását és a béke kikényszerítését érjék el. *Ezek az emberek összekötöttében állottak a független szociáldemokratákkal.* (Viharos közbeszólások.) A főagitátor itt, ebben a házban, a független szociálisták pártszobájában kifejtette terveit Dittmannnak és a többi képviselőnek, akik utalva a veszélyességre, óvatosságra intették, de egyben támogatást ígértek neki. A flottánál történt egyéb eseményekről itt nem nyilatkozhatik. Néhány önmagáról megelégedett ember büntetést követelt el és a megérdemelt büntetésben részesült. *A flotta harcképessége különben egy pillanatra sem volt kétséges.*

Dávid szociáldemokrata azon vádakkal szemben, amelyeket a tengerészeti államtitkár felhozott, kijelenti, hogy azok nem alaposak. A német hazafiás párt bomlasztó párt, amely a nép egységét szétzuzza. Követeli, hogy szüntessék meg a hadsereg fölvilágosításának egész szervezetét, amely bizonyos pártoknak tesz szolgálatot.

Haase független szociáldemokrata: Az a matróz, akiről az államtitkár beszélt, tárgyalt

ugyan vele a birodalmi gyűlés egy termében, de alaptalan az az állítás, hogy egy tervet terjesztett volna elő. Fölszólítja az államtitkárt, terjessze elő bizonyítékainak anyagát.

Vother független szociáldemokrata kijelenti, hogy ő is tárgyalt az illető matrózzal. Fölszólítja szintén az államtitkárt, terjessze be bizonyítékait, terjesszen be csak egyetlen irást, amely közvetlenül zendülésre hívja föl az embereket.

Capella tengerészeti államtitkár: Bizonyítékokat produkál és elmondja, hogy a matróz elleni perben egyik fővádolt vallotta, hogy tárgyalt Dittmann képviselővel, aki örült a dolognak s azt mondta, hogy így csinálják tovább is, de legyenek óvatosak. Egy másik matróz hasonló vallomást tett.

Trimborn centumpárti és Greth konzervatív sajnálatukat fejezik ki, hogy egyes képviselők bűncselekménye miatt az egész pártot megvádolják.

Ebert szociáldemokrata rámutat a kormány eljárásainak kül- és belpolitikai veszélyére, amellyel e vádak szóba hozták.

Michaelis kancellár nem tarja súlyosnak a büntetést, amellyel a bűnös matrózokat elkövetett bűncselekményeik miatt sújtották. Ezek röpcédulákkal nagyméretű agitációt üztek a német hadihajókon. Védkezni kell az ellen, hogy a tengerészetbe ilyen rópiratok jussanak. *Kritikus momentum volt a dolog, minden kockán forgott.* Meg kellett törni az ellenállást, de hogy ennek meg kellett történnie, nagyon sajnálja.

Haase és a kancellár újabb rövid fölszólalása után elvetették a szociálisták amaz indítványát, hogy a gyűlés mondja ki, hogy az interpelláció kezelésének módja nem felel meg a birodalmi gyűlés akaratának.

E határozat után megkezdte a gyűlés a nagybizottságnak a politikáról szóló jelentése tárgyalását.

URANIA

szarva. Október 10-11.

Fekete

nyémántok

Jókai Mór ötkötetes regénye filmen, két részben

I. rész.

Requiem: Wilhelm Károly.

Fülszereplők:

Somlai,

Fenyvesi,

Szőregyi,

Martens Valeria.

Előadások kezdete:

6, 7, 8 és 9 órák.

APOLLO

Szereplők: Október 10-11.

Magyar színház kísérlet!

A "U"

hajó hőse

(Unterseeboot)

dráma 5 felvonásban.

Kaland a

kaviár körül

Vígjáték.

Előadás kezdete

6, 7, 8 és 9 órák.

Vezérkarunk jelentése

Budapesti, október 9. — Hivatalos jelentés.

KELETI HARCTÉR.

Változatlan.

OLASZ HARCTÉR.

A Bainsizza-Heiligengeist íensikon Calánál tegnap reggel az ellenség nagy veszteségei közti visszavertünk egy olasz támadást. 120 fogoly és 7 géppuska maradt kezünkön. Kostanjevicánál sikeres vállalkozással 180 foglyot szállítottunk be.

DÉLKELETI HARCTÉR.

Valenától keletre meghiusítottuk az olaszok átkelési kísérleteit a Vojusán.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A német jelentés

Berlin, október 9. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös hadcsoportja: Flandriában a Houthousterdó és Zandwoorde között a tüzéségi harc a zivataros időjárás dacára erős volt. Este az ellenség egyes szakaszok ellen heves tüzértámadásokra összpontosította tüzelését. — Nyugtalanul eltelt éjszaka után a tüzéségi tevékenység az egész arcvonalon pergőtüzzé fokozódott. A Staden Boesinghe vasút két oldalán és a menin—yperi uttól északra az angol gyalogság támadásra tört előre. A harc folyamatosan van.

A többi hadseregnél, eltekintve a Soissonstól északkeletre egész napon át tartó tüzeléstől, nem került nagyobb hadműveletekre a sor.

KELETI HARCTÉR.

Nem volt jelentős esemény.

Macedon arcvonal: A Doiran-tótól délnyugatra a Vardar-völgyben, Dobropoljen és a Cserna-hajlásban élénk tüzvékenység.

LUDENDORFF,
első főszállásmester.

A német esti jelentés

Berlin, október 9. — A Wolff-ügynökség jelenti október 9-én este:

Flandriában a reggeli harcokból új csata fejlődött, amely Draaibank és Gheluvelt között még folyamatban van. Több támadás ellenére az ellenség területnyerése az eddigi jelentések szerint egy keskeny sávra szorítkozik Draaibank és Poelkappelle között. Általában a többi támadásokat visszavertük. Más jelentős esemény nem történt.

A buvárhajók munkája

Berlin, október 9. A Wolff-ügynökség jelenti:

Az Anglia körüli zárt területen buvárhajóink ismét 19,500 tonna hajótért súlyesztettek el. Az elsüllyesztett hajók közt volt a Joseph Chamberlain fellegyszerített angol gőzös deszkaszállítmánnyal és az Australis orosz gőzös, amely lent szállított.

A TENGHERÉSZETI VEZÉRKAR
FŐNÖKE.

Anarchista mozgalmak Oroszországban

Luzern, október 9. A Corriere della Sera jelenti Pétervárról: Bár a kormány többsége biztosítva van, a helyzet továbbra is zavaros és bizonytalan. A koalíciós kormányhoz szük-

séges egységes program még hiányzik. Az országban csak a bolsevik kisebbség látszik erősnek és egységesnek, míg Kerenski több heterogén csoportra támaszkodik.

A Secole rak jelenti Pétervárról: A szélső pártok továbbra is gyengítik a kormány tekintélyét és zavarokat támasztanak az országban. Közép- és Dél-Oroszországban anarchista mozgalmak vannak a legkülönbözőbb jelzavak alatt. Odesszában, Kiewben tüntetések voltak a zsidók ellen, Taskendben megtámadják és kirabolják a mohamedánokat.

A demokrata konferencia az új offenzíva ellen

Basel, október 9. A Daily Mail pétervári táviratban közli, hogy a demokrata konferencia levette a napirendről mindazokat az indítványokat, amelyek az orosz offenzíva újabb felvételét sürgetik.

Az orosz „demokrata tanács”

Rotterdam, október 9. A Daily News jelenti Pétervárról: Az előzetes parlament, amelyet most hivatalosan demokrata tanácsnak neveznek, összeállításában hasonlít a dumához.

A munkás- és katonatanácsok nemzeti kongresszusa, amely november 2-ikán ül össze, könnyen összeütközésbe kerülhet a demokrata tanáccsal, még pedig akkor, ha a kongresszuson a bolsevikiek többségben lesznek, mint ahogy ők remélik.

Angol lap Czernin beszédéről

Rotterdam, október 9. A londoni Nation című folyóirat Czernin beszédével foglalkozva, dicsérettel szavakkal állapítja meg, hogy a beszéd hangja és szelleme teljesen azonos volt az entente vezető államférfiainak, Wilsonnak, Asquithnak és Greynek beszédeivel. Czernin — írja a Nation — világosan és félreismerhetetlenül Berlinhez intézte szavát. De Németország beszüntette a békeoffenzívát. A német demokrácia tehetetlensége napról villágosabb. A birodalmi gyűlés többségének békehatározatában foglalt ajánlatot, mely Belgium visszaadására vonatkozik, cinikus módon visszavonták. A birodalmi kancellár, aki annakidején elfogadta a határozati javaslatot, azt mondja, hogy Németországnak meg kell tartania Belgiumot, nem azért, hogy bekebelezze, hanem azért, hogy csereeszköze legyen. Ezzel az elvvel pedig Angliában senki sem érthet egyet. Inkább égien porrá London, semhogy Belgium a németek kezére jusson.

Egy angol torpedóromboló elsüllyesztése

Berlin, október 9. A Journal szeptember 25-iki kelettel táviratot közölt, hogy a La Manche-szatornában egy német tengeralattjáró naszád egy angol torpedórombolót torpedóval elsüllyesztett. Ötven angol matrózt sikerült megmenteni.

Szétugrasztott londoni békegyűlés

Amsterdam, október 9. A Reuter-ügynökség jelentése szerint egy észak-londoni templomban tartott békegyűlést egy nagy embertömeg, amelyben asszonyok is nagy számmal voltak, szétugrasztotta. — A tömeg a templomban elénekelt a nemzeti himnuszt és más hazafias dalokat és felakarta gyújtani a templomot. A béke mellett nézőnőklőket tetteg bántalmazták, a nélkül, hogy a rendőrség megakadályozhatta volna.

Uruguay és Peru szakítása Németországgal

Montevideo, október 9. (Havas) Az üzenet, amelyet az elnök a kamarához intézett, kijelenti, hogy Uruguay kormányát Németország ugyan hivatalosan nem sértette meg, azonban szükséges, hogy Uruguay az igazságosság, a demokrácia és a kis népek védelmével összhangban járjon el.

A spanyol követséget megbízták a német érdekek képviselésével.

Az entente és a semlegesek

Rotterdam, október 9. A Daily Mail jelenti: Az amerikai kormány tárgyalásokat folytat szövetségeseivel, az összes semleges államok ellen kibocsátandó kivételi tilalom tárgyában. Az amerikai külügy hivatal szerint egyáltalában nem lehetetlen, hogy a semlegesekkel kötött kereskedelmi szerződéseket fel fogják bontani. A kivételi tilalom, a terv szerint, érvényben marad mindaddig, amíg az Egyesült-Államok meg nem győződnek arról, hogy Amerika áruit, amelyeket a semlegeseknek szállít, nem juttatják el Németországba.

Justh Gyula meghalt

1850—1917.

Mélyszégyen gyász érte a magyar közéletet. Justh Gyula országgyűlési képviselő, politikai életünk egyik kimagasló alakja, a függetlenségi és 48-as pártnak évtizedeken át volt vezére, a képviselőház volt elnöke, ma este 67 éves korában hirtelen meghalt. Az egész ország közönsége mély megilletődéssel és osztatlan részvétellel értesül a gyász hírről, mert bármennyire megoszoljanak is a vélemények a Justh Gyula által követett politikai irányról, abban mindenkinek a fel fogása megegyezik, hogy Justh Gyulát egész harmincöt esztendő közéleti pályáján mindenkor az önzetlen hazafiság elvei vezérelték.

(Justh Gyula halála)

Justh Gyula országgyűlési képviselő ma este fél 8 órakor Budapesten, a Hungária-szállóbeli lakásán szívszélhűdés következtében meghalt. A szálló igazgatója elmondta, hogy Justh Gyula ma délben még friss erőben és egészségesen ebédelte meg az étteremben és kedélyesen elbeszélgetett az igazgatóval. Ebéd után, mint rendesen, szobájába ment hogy pihenésre térjen. Este a szobaleány kopogtatott Justh Gyula szobája ajtaján s be akart menni, hogy az ágyat megvesse. Amikor bement, Justh Gyulát a szobában a kanapén fekvő, mozdulatlanul találta. Költögetni próbálta, majd amikor látta, hogy Justh Gyula nem mozdul, leszaladt az igazgatósági irodába és jelentette az igazgatónak, hogy Justh Gyula mozdulatlanul fekszik a szobában. Azonnal értesítették a mentőket, akik gyorsan meg is érkeztek, azonban csak a heálott halált konstatálhatták.

A szálló egyik alkalmazottjának állítása szerint Justh Gyula valóban fölment ebéd után a szobájába lepihenni, de később lejött onnan, sétára ment és csak este háromnegyed 7 órakor tért vissza a szállóba, ahová vacsorát is hozott magával. Fölment a szobájába és ekkor lehetett rosszul és érthette szívszélhűdés.

Az orvosi megállapítás szerint a szívszélhűdés alvás közben érte, a szenvedésnek semmi nyoma sincs az arcán, olyan, mintha csak aludnék.

A halálesetről nyomban értesítették Justh János makói főispánt, Justh Gyula hozzátartozóit és a Károlyi-pártot.

A temetés iránt még nem történt intézkedés.

(Életrajza)

Justh Gyula 1850. január 13-án született Nécspálon. A budapesti egyetemet abszolválván, 1872-ben Békésmegye tiszteletbeli, 1874-ben rendes aljegyzője lett, 1876-ban pedig a békésgyulai járás főszolgabírájává választották. 1879-ben átvette atyja tornyai birtokának kezelését és azóta Csanádmegye közéletében előkelő szerepet játszott; ő szervezte a megyében a törvényhatósági ellenzék és a függetlenségi pártot, 1881-ben a battonyai kerületben a kormánypárti jelölttel szemben csekély kisebbségben maradt; 1884-ben és 1887-ben Makó város képviselőjévé választották, 1892-ben Szolnok város képviselője lett; azóta ismét máig is Makó városát képviselte. 1890-ben a függetlenségi és 48-as párt elnöke lett. 1891-ben megbízták a közigazgatási vita rendező bizottságának elnökségével. 1893-ban párbajban súlyosan megsebesült és még fel sem épült, mikor a függetlenségi párt Eötvös Károly lemondása folytán elnökké választotta. 1895. február hó 22-én a régi függetlenségi pártkörből kilépett s vele kivált híveivel új pártot alakított, amelynek elnöki tisztéről 1895. december elején mondott le Kossuth Ferenc javára. Nagy munkásságot fejtett ki az összeférhetetlenségi és a büntető perrendtartásra vonatkozó törvényjavaslatok megalkotásánál. 1898-ban vezetője volt a Bánffy-kormány ellen indított osztrák ellenzék vezérlőbizottságának tagjává választották. 1905. február 20-án a képviselőház elnöke lett. — A koalíciós kormányzat idején a képviselőház elnöke volt s mikor a bank-kérdés felmerült, a rendes parlamenti szokás ellenére, leszállt elnöki székéből s úgy agítált a kormány törekvései ellen. A bank-kérdés miatt 1909. novemberében a függetlenségi párt kettészakadt és az anyapárt Justh Gyulát választotta elnökévé. Pártja az ő vezérlete alatt ment bele az 1910-iki választási küzdelembe, amelyben azonban vereséget szenvedett. — A munkapárti rezsim alatt Justh Gyula folytatta agitációját a véderőreform ellen, majd a szociáldemokrata párttal szövetségben, nagy harcot vívott a Lukács-féle választójogi reform ellen s az általános titkos választójog eszméjének érdekében országos akciót fejtett ki. Később betegsége miatt visszavonult a vezérségtől, amikor a két függetlenségi párt Károlyi Mihály gróf vezetése alatt egyesült. Az 1916-iki új pártszakadás alkalmával a Károlyi elnökléte alatt álló függetlenségi párthoz csatlakozott.

Beck Lajos államtitkár marad

Erdélyrészi tanács

Budapest, október 9.

Károlyi Mihály gróf egy újságitó előtt kijelentette:

— Pártom az Esterházy-kormányval abban állapodott meg, hogy a kabinetbe egy minisztert és egy államtitkárt delegál. Wekerle ezt a megállapodást magáévá tette. Ugy volt, hogy Beck Lajos van kiszemelve az államtitkári állásra. Amikor én Svájcha utaztam, levelet írtam Wekerlének ez ügyben és érdeklődtem Beck Lajos ügye iránt. Wekerle ekkor megnyugtató kijelentést tett. — Földes Béla miniszter, amikor Beck Lajos államtitkárrá való kinevezésének ügye a minisztertanácsban keresztülmélt, nem tett kifogást, csak később tette a kifogásait Wekerlével Beck ellen.

Politikai körökben azt beszélik, hogy az Apponyi-párt ennek dacára lemond amaz ígé-

nyéről, hogy a párt tagjával föltsenek be még egy államtitkári állást.

Az egyik fővárosi estilap közli, hogy erdélyrészi tanácsot fognak alakítani az erdélyi kárt szenvedett területek helyreállítására és erdélyrészi miniszteri kirendeltséget szerveznek, amelynek élére Kemény Árpád bárót, esetleg a távozó Ugron Gábor belügyminisztert nevezik ki.

HIREK

— **Signum laudis.** A király megparancsolta, hogy Fohn Mihály 3. honvédegyalozredbeli hadnagynak a legfelsőbb dicséret elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Szász János pénzügyőri főbiztost a főbiztosi kar állományából Debrecenbe helyezte át.

— **A város szénellátása.** Az országos közlelmzési miniszter ma leirt a városi tanácshoz és értesítette, hogy a szénelosztásra vonatkozó közgyűlési határozatot megkapta s a szén biztosítása ügyében már át is irt a szénelosztó bizottsághoz.

— **A leszurt dragonyos ügye.** Bécsből táviratozzák: Az osztrák honvédelmi miniszter csütörtökön válaszol a csehek interpellációjára az Ostbahnhoion Cerky hadnagy által leszurt dragonyos ügyében előterjesztett interpellációra. A honvédelmi miniszter ki fogja jelenteni, hogy a hadnagy a szolgálati szabályzatilag tett eleget, amikor oldalfegyverét használta, mert a dragonyos leszállva a vonatról, ismerőseinek hangosan azt mondta, hogy negyedszer megy már ki a frontra, pedig itt vannak az ilyen fiatal hadnagyk, mint Cerky, aki csak azért van kirendelve, hogy a szegény katonákat a frontra vigye. Cerky egyideig nem hederített a szavaira, míg csak a dragonyos e kijelentést a hadnagynak szemtől-szembe nem mondta, amikor pedig ez rendreutasította, kezét emelt reá. Erre használta a hadnagy fegyverét.

— **Katonai kinevezések.** A király Schelleng János, Vass László, Rosenfeld Kálmán, Böszörményi Béla, Simon László 3. honvédegyalozredbeli zászlósokat hadnagykká nevezte ki.

— **Halálos vasuti baleset.** A kisállomás közelében a vonat elgázolta Gyulai Péter tiszafüredi eszmadiat, aki mielőtt kihallgatható lett volna, meghalt. Eddig még nem lehetett megállapítani, hogyan került a pályatestre.

— **Nyolcezer korona egy hold földért.** A mostani hborus földárak mellett is horribilis, amit Ujvidéken elértek egy hold földért. Az ottani róm. kath. hitközség 162 holdas szántóföldjére a rajta levő gazdasági épülettel együtt nyilvános szóbeli árverést hirdetett. A földet Miroszavlyevits P. Koszta, ujvidéki nagykereskedő holdankint 6880 koronáért, vagyis összesen 1,141,560 koronáért vette meg az utána legelőbbet ígérő Heim Lipót ujvidéki nagybérő ajánlatával szemben. Szerdán délutánra hívták egybe a hitközség rendkívüli közgyűlését, amely hivatva volt dönteni a hitközség milliós földeladása ügyében. Szerdán délelőtt Miroszavlyevits Koszta utóajánlatot adott be, aki önmagát tulcítálva, szóbeli ajánlatával szemben a vételárnak már most, egy évvel előbb történendő lefizetése fejében neki járó 50 százalékos kamatmegtérítésből 1 és fél százalékot elengedett, úgy, hogy az 1,141,560 korona vételár korábbi lefizetéséért nem 55,728 korona kamatmegtérítésre tart igényt, hanem 16,719 koronával kevesebbre, vagyis csak 39,009 koronára. Szerdán délután a hitközség rendkívüli közgyűlése véglegesen Miroszavlyevits Koszta önmagát tulcítáló második ajánlata mellett határozott. Ugyancsak szerdán a róm. kat. hitközség 2 és fél

holdas parcelláját Magin Lázár ujvidéki gazdalkodónak adta el, holdankint 8000 koronáért, összesen tehát 20,000 koronáért. A Miroszavlyevits-féle föld egyes parcelláiért az árverés megkezdése előtt egyes kiscgazdák 9000 koronát ajánlott holdankint, de a hitközség az egy tagban való eladás mellett döntött.

— **A bigamista angol katonák.** A franciák és angolok egyre sürőbb összeházasodása ellen az „entente cordiale” szent nevében nem volna kifogás sem Angliában, sem Franciaországban, de az ellen, hogy az angol Tommy nyakra-főre veszik feleségül a francia leányokat és asszonyokat, holott Angliában feleséget és gyerekeket hagytak hátra: élénken tiltakozik a francia sajtó, különösen a párisi Figaro, amely egyik legutóbbi számában megállapítja, hogy a francia fronton harcoló angol katonák javarésze — bigamista. Az angol katonák, nem törődve otthon hagyott angol feleségükkel, oly tömegesen kötnek a francia nőkkel második házasságot is a háboru hónapjai és évei alatt, hogy Sir Douglas Haig angol főparancsnok már kénytelen volt érintkezésbe lépni a francia hatóságokkal, kérve, hogy szigorú ellenőrzéssel vessenek gátat ezeknek a bigamiáknak. Most kimondották, hogy a Tommy csak akkor vehet feleségül francia nőt, ha kétséget kizáróan, okmányokkal bebizonyítja, hogy nőtlen ember és sohasem volt felesége. Elváltknak és özvegyeknek nem engedik meg a házasságkötést, mert ezek sohasem tudják családi állapotukat egész pontosan bizonyítani.

— **Halmágyi divatházába** iskolai és intézeti leánykabátok és ruhák nagy választékban érkeztek.

— **Divatlapok.** Elite és más őszi, téli, valamint kosztüm-divatlapok nagy választékban Hegedüs és Sándornál, A főposta mellett.

Színház és művészet

MŰSOR:

SZERDA: Délután: Lilió mfy, énekes vígjáték. (Ifjúsági előadás.)

SZERDA: Este: La traviata. C) bérlet.

CSÜTÖRTÖK: A cornevillei harangok, operett. A) bérlet.

PÉNTEK: A világjáró, énekes bohózat. (Premier.) B) bérlet.

SZOMBAT: D. u.: A csizmás kandur. (Gyermek-előadás.)

SZOMBAT: Este: A világjáró. C) bérlet.

VASÁRNAP: D. u.: A csárdáskirálynő, operett.

— **Gyermek-előadások a színházban.** Hel-tai Jen; igazgató bejelentette a városi tanácsnak, hogy a gyermek-előadásokat megkezdte. Csűrös Ferenc dr. tanácsnok e bejelentés folytán az előadások rendszeresítése érdekében a színházgázgató és a debreceni középiskolák vezetőinek bevonásával értekezletet tartott, amelyen a színre kerülő darabokat megválogatták s megállapodtak az előadásokra nézve. Az igazgató e szerint 30 előadást tart, amelyen 15 darabot adnak elő. Ezek a következők: Szigligeti Ede: Rang és mód, Csiky Gergely: Cifrayomoruság, Gvadányi József: Peleskei notárius, Katona József: Bánk bán, Madách Imre: Az ember tragédiája, Szigligeti Ede: Cigány, Liliómfy, Jókai Mór: Aranyember, Goethe: Faust, Molliere: A fősvény, Shakespeare: Hamlet, Strausz—Jókai: Cigánybáró, Herczegh Ferenc: Dolovai nábob, Gárdonyi Géza: A bor, Kisfaludy Károly: Pártitók, Csiky Gergely: Nagymama.

Megállapodott még az értekezlet abban, hogy az ifjúság akként helyezkedik el a szin-

APRÓ HIRDETÉSEK

házban, hogy a földszinti és I. emeleti páholyokat a leányok, a többi helyet a fiúk kapják. A páholydíjak és az I. és II. rendű ülőhelyek ára 1 korona, a családi páholyban 10, a többi páholyokban 8 gyermeket vettek számításba. A többi hely 50 fillér. Az igazgató a szegény tanulók részére minden előadásra 60 jegyet ad ingyen és az ellenőrző tanárok részére szintén jegyet bocsát rendelkezésre díjtalanul.

Liliomfy. (A színházi iroda jelentése.)

Szerdán délután 3 órai kezdettel ifjusági előadást tart a Csokonai-színház. Ismét Sziglieti Ede népszerű vígjátéka, a Liliomfy kerül előadásra, amelynek mult heti ifjusági előadását is színiültig telt nézőtér közönsége nézte végig és kitünően szórakozott a szereplők művészi játékán. Különösen az ifjuság körében a mai előadás iránt is rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg s az iskolák vezetői egymásután biztosítják növendékeik részére az ülőhelyeket. A Liliomfy főszerepeit László Gyula, Szűcs Irén, Seregh Mariska, Horváth Kálmán, Kassay Károly, Somogyi Kálmán, Kovács Imre, Fenyő Ilonka, Kaffiga Gyula játsszák.

Jóteknő kabaré a színházban. A városi színház művész gárdája esztendőnkön délután Bellák Dezső rokkant színész javára kabaré-előadást rendez. A szerencsétlen művész-ember a háboruban elvesztette fél lábát s így az ország minden városában egy-egy előadással segítik meg kollégáit. A közönség körében nagy érdeklődés nyilvánult meg már eddig is a gyönyörű célt szolgáló előadás iránt, amelynek szereplői neve is elég garancia a legnagyobb sikerre. Az előadáson közreműködnek: Párdy Armand, Babits Vilma, Görög Olga, Seregh Mariska, Horváth Kálmán, Szántó Gáspár, Várnay László, Kassay Károly, Borosnyai Kató, Kovács Viora, Káldor Dezső ének-, zene- és fütty-sbámmal, Kaffiga Gyula, Nagy Jenő, Fenyő Ilonka, Abos Elza, Szávai Boldizsár és az egész művész személyzet közreműködésével. Konferrál Horváth Kálmán.

La traviata. (A színházi iroda jelentése.)

Ma este C) bérletben adják elő a színházban Verdi operáját, a La traviatát, amelynek eddigi előadásait is mindig a legnagyobb érdeklődés kísérte. A ma esti előadás is a legnagyobb érdeklődést keltette fel, amit valóban meg is érdemel a kiváló és a magyar vidéki színházban páratlanul álló előadás, amelynek oly kitünő művészei vannak, mint Babits Vilma, Szántó Gáspár, Párdy Armand, Kovács Viora, Seregh Mariska, Kassay Károly.

A világiáró. (A színházi iroda jelentése.)

A vigságos, könnyed szórakozás estéje lesz a péntek esti előadás, amikor Fall Leo A világiáró című három felvonásos operettjének premiérje lesz B) bérletben. Bécsben egyenesen szenzációs sikere volt A világiáró-nak, amely a legnagyszerűbb táncokkal, duettekkel, sláger kuplékkal van tele, úgy, hogy minden szereplőnek: Horváth Kálmának, Görög Olgának, Seregh Mariskának, Várnay Lászlónak, Kassay Károlynak rendkívül hálas szerep jut ebben a víg, énekes darabban. Különösen nagy tetszést fognak kelteni a népszerű Várnay László és a már is megkedvelt Seregh Mariska pompás duettjei.

A Fekete gyémántok, ez a gyönyörű film, ma csak az Urániában lesz bemutatva. Az előadások 6 órakor, fél 8-kor és egynegyed 10 órakor kezdődnek.

Az „U” hajó hőse. (Das Unterseeboot.) A tengeralattjárók feltalálójának élettörténetét mutatja be ma az Apollo. Ez a felette aktuális és érdekes kép főszerepét M. Enger, a kopenhágai udvari színház művésze játssza. Az előadások 6 órakor, fél 8-kor és egynegyed 10 órakor kezdődnek. Az utolsó előadás nagy zenekarkísérettel.

Eladó üzlet.

Budapestben, köruton lévő jó hasznosító üzlet, árubiztosítással 2000 koronáért bevonulás miatt eladó. Nőnek igen alkalmas! Cím a kiadóban

Aranyat-ézüstöt, briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban vesznek. — Meghívásra házakhoz is elmegegyek. Steiner Mihály, Széchenyi-utca 19. szám.

Nyomdásztanoncok felvételtnek Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debrecen, Piac-utca 49.

Manikár vibrációs szépségápolás, ozonolás, hajfestés, hajpótlékok a legmodernebb kivitelben. Krämer Józsefnek hölgyfodrász, József kir. harsog-utca 2. sz., a Katona Otthon mellett.

Pénztárosnó gyakorlott kerestetik mielőbbi belépésre: Ullmann Salomon fűszer-nagykereskedésébe Piac-utca 69.

Butorozott szoba kerestetik mielőbbre. — Értesítés kértik: Ullmann Salomon fűszer-nagykereskedésébe Piac-utca 69.

Tanulóleányok jó fizetéssel felvételtnek. Cím a kiadóhivatalban.

Háztulajdonosok szíves figyelmébe ajánlom, hogy eszerép és palatetőzetek javítását, valamint évi jókarban tartását a legjutányosabb árban vállalom.

TÓTH IMRE eszerép és palatetőmester Péterfia-utca 18.

Kifutó fiu

— 14 éven felüli — havifizetéssel felvételt Ferenc József-ut 49., I. em.

Akinek törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer József, Arany Bika-bérház 3.

Piszmá hímzéseket, horgolást, fehérnemű varrást és javítást előad egy hadbavonult családanya — olcsó árak mellett. — Kéri a n. é. közönség pártolását, hogy családját a háboru tartama alatt fenntartsa. Késes-utca 37. Nyírime.

Aranybelépésre gépiró kisasszony felvételt. Gyorsírók előnyben részesítettnek. Dr. Gelger Miklós ügyvédi irodája, Arany János-utca 2.

Takarítónó felvételt Hatvan utca 29

Eladó vagy haszonbérbe azonnal kiadó: Sámsoni-ut mentén Gerébtelepen, a vámház mellett, Kondor-utca 3. sz. ház, mely magában foglal 2 szoba, 2 konyha, kamra, pince és egyéb mellékkeliségekkel ellátott lakást, ló- és tehénistállót, sertés és aprómarha ólakat, görét stb. Az egész telek drótkerítéssel van körülvéve, 2 hold szőlő, veteményes és gyümölcsös kerttel ellátva. A szőlő teljes termésben van. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankja Rt-nél, Kossuth-u. 17.

Már kapható Jánosi Zoltán

ref. lelkész

nagyszabásu könyve.

Férfiak és hősök.

A schweizi reformatio és annak áldásai.

Levéltári adatok alapján igen érdekesen megírott története a schweizi reformatio és a reformatio jelentőségének mélyreható méltatása.

Osak egyedül ezen ünnepi kiadása jelent meg Schweizban. A schweizi református egyház megbízásából szerkesztette **Dr. Hadorn Vilmos** tanár.

Egyedül engedélyezett hiteles fordítás. 24 képpel.

Fordította és jegyzetekkel ellátta:

JÁNOSI ZOLTÁN

debreceni ref. lelkész.

A legjobb könyv, fényes munka, amely a reformatio 400-ik évfordulóján megjelent, a **művelt közönség** és az **egyszerű nép** részére. — Jánosi Zoltán mesteri módon, zamatos magyarsággal oldotta meg feladatát.

Ára: füzve K 3.— (bolti ár K 3 50)
kölve K 4 50 (bolti ár K 5.—)

Minden 10 példányra 1 tiszteletpéldány. A pénz előleges beküldése esetén bérmentve küldjük.

HOFFMANN és KRONOVITZ

könyvkiadóhivatala
Debrecen, Ferenc József-ut 49. sz.

Gyárosok figyelmébe!

„IGNIARIS” szőnelem szabadalmazott lángélesztő használata által a fél szénmennyiség takarítható meg!

Az „Igniaris” vízben feloldva a szőnelem lozolandó. Ezáltal nemesek a jó kőszén, hanem kőszén, barnaszén, lignit, turfa stb. fűtőanyag úgy **kazánfűtésre, mint kemencehevítésre** válik alkalmassá.

Bardócz és Társa
Budapest
V. Honvéd-utca 38.

Nincsen sajak, nincs több fekete füst. Az „Igniaris” használata a kazán falaira szennyező káros hatással nincs. Egy vagon szén impregnálásához 2500 gramm Igniaris szükséges. Ára: **100 korona**. Ennél kevesebbet nem szállítunk.

Prospektust készséggel küldünk!
A többiek között a cs. és kir. osztrák Közlekedési Hivatal az 1917-18. évi fűtési évadra nagyobb mennyiségű „Igniaris”-sal látta el magát, mert bebizonyosodott, hogy az „Igniaris” használata által a fűtőanyag elégséges egyenletesebbé vált, jelentékenyen magasabb hőfokot fejleszt és állandóan tisztó parazsat tartott. — **Szervezetet keressünk a magánháztartások számára!**

Vidéki képviselők kerestetik!

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Ferenc József-ut 49., a főpostával szemben.